

Zasedanje marib. oblastne skupščine.

Zadnje soboto, dne 5. t. m., se je sestala v mariborski kazinski dvorani oblastna skupščina. Zasedanje je otvoril predsednik g. dr. Jožef Leskovar ob navzočnosti velikega župana g. dr. Franca Schaubacha, ki je prečital kraljevi ukaz, s katerim se odpravlja novo zasedanje. Nadalje je podal g. veliki župan poročilo samouprave v mariborski oblasti, o nalogah samouprav in obljubil državno pomoč. Izvajanjem g. velikega župana so pritrjevali vsi poslanci.

Za velikim županom je govoril g. predsednik dr. Leskovar, ki je predvsem naglašal, da ni bilo mogoče oblastnemu odboru sestaviti proračuna, ker se niso odstopila pasamezna ministrstva samoupravam vseh poslov, ki bodo prenešeni na oblastne skupščine in s tem prenosom bodo tudi natančno določeni krediti, katere dobijo samouprave. V sredini tega meseca si bo oblastni odbor na jasnem, kaj da mu vse pripade in potem šele bo mogoče govoriti o sestavi proračuna za leto 1928.

G. predsednik je še poročal o nastavitvi uradništva pri oblastnem odboru in prešel nato na dela, katera je odbor že izvršil, ali jih pa bo v najbližnjem času.

Gradbena dela.

Oblastni odbor je prevzel dve državni zdravilišči v Dobrni in Rogaske Slatini. Za izvedbo gradb se je najelo 10 mil. Din posojila.

Oblastni odbor je za regulacijo Drave, Mure, Savinje že za letošnje leto postavil v proračun 500.000 Din. Za regulacijo Drave je v proračunu 1927-28 predviden znesek 5.000.000 Din. Najhuji je položaj Savinje v celjskem okolišju V poštev prideta Voglajna in Hudinja. Načrti so že izdelani in bo regulacija stala približno 1.000.000 Din. K tem stroškom bo oblastni odbor prispeval 150.000 Din. Povečati se bo mogla odprtina železniškega mostu čez Voglajno. Izmed manjših vod je Mislinja najpotrebnejša regulacije. Okrajni zastop slovenjegraški je pričel že z delom v delu med Bukovsko vasjo in St. Janžem pri Slovenjgradu. Ta uravnava je dovršena že v dolžini 1,3 km, 0,7 km pa je še v delu. Poplave so mnogo zgradb zopet porušile. K celotnemu delu prispeva oblastni odbor 300.000 Din. Popraviti bo treba mesto vstrie slovenjegraškega kolodvora in v smeri proti Doliču.

Na Koroškem je napravila veliko škodo Meža. Oblastni odbor je že začel z poglobitvijo stare struge, napravo prekopa pri Guštanju pa bo oblastni odbor skušal izvršiti prihodnje leto. Za popravilo ceste Luče—Solčava je odbor kot prvo pomoč nakazal 50.000 Din. Obnovljena bosta oba mosta čez Savinjo v Lučah in Solčavi. Za popravilo obrambnega nasipa vasi Luče bo oblastni odbor prispeval 50 odstotkov vseh stroškov. Še ta mesec bodo izvršili pregled Pesnice, voda v Prekmurju in več hudournikov. Odbor je k izvršitvi načrta za namakanje travnikov v Slivnici pri Mariboru prispeval 30.000 Din.

Odbor se peča tudi s

cestnimi zgradbami in preložitvami.

V prvo mesto spada cesta Lesično—Prevorje—Sv. Urban v kozjanskem okraju in cesta St. Ilj—Veljka v mariborskem okraju. V celoti je dograditi še 6 km ceste in sicer 3 v kozjanskem in 3 v šmarnskem okraju. Oblastni odbor prispeva 200.000 Din, cestna zgradba se dokonča do konca leta. K cestni zgradbi St. Ilj—Veljka je oblastni odbor prispeval 130.000 Din. Med nove cestne načrte je odbor sprejel cestno zvezo iz St. Jurija ob južni žel. po dolini mimo Kalobja in Sv. Ruperta do Marije dobje pri Planini. S trasiranjem se je pričelo že v začetku meseca oktobra. V teku je nadalje cestna zveza Zibika—Pristava in Pristava—Stranje v šmarnskem okraju ter skrajšanje cestnega prehoda pri Bolatinovem mostu v Pristavi.

Dalje se trasira cesta iz Stopre pri Rogatcu v Černozišče. Odbor je izdelal načrt in dal podporo 20.000 Din. Za

načrte ceste Ljutomer—Strigona in Ljutomer—Črenšovci je okrajnemu zastopu odstopil kredit 20.000 Din. Krajevni ogled se izvrši pri St. Ožbaltu—Kapelni na Kozjaku, Oplotnici—Slov. Bistrica, Polzeli—Sv. Andraž—Velenje in dr. V Prekmurju se je začelo z dovažanjem gramoza za cesto Radmožanci—Turnišče. V Medjimurju se iz oblastnih sredstev popravlja leseni most preko Murice pri Kotoribi. Za posipanje cest v Mežiški dolini je odbor nakazal svoto 200 tisoč Din ter popravil Kultrarjev most pri Dravogradu. Dosegel je, da bo angleška uprava rudnika v Mežici in Zerjavu pri Črni posla prostor med tračnicami ozkotirnice z gramozom. Oblastni odbor bo nadalje v mejah možnosti pomagal pri mostu čez Dravo pri Dravogradu.

Za podporo občinskih cest

je v proračunu za leto 1927 določena svota 100.000 Din. Občini Pameče pri Slovenjgradu je dal 8000 Din, Vrhe in Sv. Jederti 7000 Din, Velenju 5000 Din, cestnemu odboru v Sladki gori pri Ponikvi 5000 Din, za most čez Savinjo v Levcu pri Celju 3000 Din.

Dela in načrti na zdravstvenem polju.

Slovenske bolnice razpolagajo skupno s 1450 bolniškimi posteljami, dnevno je povprečno zasedenih 1200 postelj. Nujno potrebno je povečanje in spopolnitev bolnic v Mariboru in Celju. Za ginekološki in porodniški oddelek v Mariboru se je kupil bivši sanatorij v Petrovem selu. Marib. bolnica potrebuje nadalje moderne kanalizacije. Razširitve je potrebna tudi celjska bolnica. Najbolj pereče je vprašanje mariborske umobolnice in hiralnice. Število vseh umobolnih iz ljubljanske in mariborske oblasti znaša 936. Ker pa so tovrstni ljubljanski zavodi že prenapolnjeni, je treba resno misliti na ustanovitev lastnih zavodov za mariborsko oblast. Zadeva še ni dozorela, da bi se že sedaj dalo o njej sklepati. Oblastni odbor je prevzel posle upravnega nadzorstva podrejenih zavodov. Sedaj se vrši v zvezi z zdravstvenim ministrstvom v Beogradu prevzem bolnic in hiralnic ter okrožnih zdravnikov. Mariborski oblasti je ministrstvo za ta namen priznalo letno 8.523.000 Naknadno se zahtevali še povišanje te svote. Do 1. aprila bo odbor predložil in sklenil uredbo o oblastnih bolnicah in službi okrožnih zdravnikov.

V področju socialne politike je dovolil veliki župan v Mariboru oblastnemu odboru popolno razpolaganje z ubožnostnim skladom 69.586 Din.

Delo oblastnega odbora na kmetijskem polju.

Skoraj vsi posli iz te stroke so prešli na samoupravo. Prenos se izvrši najbrže dne 1. aprila 1928. Za mariborsko oblast pride v poštev vinarska in sadjarska šola v Mariboru, šola v St. Juriju, Rakitčanu, nasadniki v Dramljah, Kapeli, Ivkanovcu in Ptuj. Predsednik izkazuje, koliko je odbor storil že sedaj za premovanje konj, licencovanja bikov, nakup plemenske živine, za poučena potovanja, tečaje, širjenje kmetijskega pouka, pomoč pri živinskih boleznih in drugo.

Resolucije.

Sprejete so bile resolucije v katerih se protestira proti nameravani ukinitvi, ozir. okrnitvi gimnazij v Mariboru in Ptuj. Dalje resolucija v kateri se poziva vlado, da takoj nakaže kredite za obrtno nadaljevalne šole; resolucija, ki zahteva od poljedelskega ministra takojšnjo izvršitev najnujnejših obrambnih del reke Drave, Mure in Savinje; resolucija, da centralna vlada takoj izplača zaostanke za vzdrževanje cest. Oblastna skupščina najame pri pokojninskem zavodu dve posojli: 1.800.000 Din in 2.700.000 Din. Resolucije in predloge so predlagali poslanci kluba SLS.

— — —

Kaj je novega?

Naša zmaga v obrtni zbornici. Naša stranka je dobila v obrtni zbornici 10 mandatov, nasprotniki (Zerjavovci) 6 mandatov!

Važna posvetovanja v Mariboru. V Mariboru so se začela 8. t. m. posvetovanja med zastopniki naše države in Avstrije radi povzdige Maribora v veliko obmejno postajo. Zaključek teh posvetovanj bi naj bil, da bi se povečal dosežani mariborski glavni kolodvor za eno nadstropje, zgradilo pri kolodvoru novo carinsko poslopje. Ko bodo pogajanja končana, bomo poročali, kako in kdaj bo postal Maribor obmejna postaja.

Rapalski dnevi v Mariboru. I. V petek, dne 11. t. m. ob 20. uri Rapalski večer v narodnem gledališču. — Spored: 1. Godba. 2. Govor zastopnika pokrajinskega odbora JM iz Ljubljane. 3. Petje. 4. Primorski bratje (otroški pri-zori in deklamacije). 4. Ziva slika. — II. V soboto, dne 12. t. m. ob pol 18. uri zažiganje žare poleg spominske plošče majske deklaracije v mestnem parku. Govori in petje srednješolske mladine. — III. V nedeljo, dne 13. t. m. dopoldne nabiralni dan. — Slovenci Jugoslovani! S svojo udeležbo pokažimo, da so nam pri sreči bratje v italijanskem robstvu. Sedma obletnica je, težka kakor nikoli. Nacionalno zavedni obmejni Maribor, stori svojo dolžnost! — Odbor Jugoslovske Matice v Mariboru.

Vojni tovariši! Kot sklenjeno na Brezjah, kličemo naše delegate in zaupnike za nedeljo 4. decembra v Ljubljano. Kdorkoli se zanima za Zvezo in njeno delo, kdorkoli rabi tozadevnih pojasnil naj pride. Ob 8. uri zjutraj prisostvujemo vojaški maši v garnizijski cerkvi sv. Petra, potem pa vsi v lepi novi salon tovariša Rozmana na sv. Petra cesti šte. 85. Tam resni referati, pojasnila, stvarna debata. Med drugim govor o naši »Samopomoči«, o stanju in prenosu ostankov vojnih tovarišev v skupno grobnico itd. Kosilo istotam, nato prosti razgovori in prijateljska zabava. Ob 2. uri nadaljevanje presojanja naših zadev. Vsi kraji Slovenije, kjer so naše podružnice ali pa kjer so se postavili ali nameravajo postaviti spomeniki, naj pošljejo po 1 ali 2 moža k sestanku. Dostop sicer prost vsem bivšim vojakom iz svetovne vojne. Odbor računa, da pride 4. decembra v Ljubljano najmanj 100 zaupnikov od vse-povsod. Tovarishi javite že sedaj pismeno udeležbo na tajništvo SVZ, Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 5. — Glavni odbor Zveze slovenskih vojakov.

Zlata poroka. Dne 12. t. m. obhajata g. Josip Mavrič, nadučitelj v pokoju, in njegova zvesta soproga Albina 50-letnico svoje poroke. Bila sta dne 12. 11. 1877 v Guštanju na Koroškem poročena. Jubilatoma iskreno čestitamo!

Slovesno odlikovanje. Prihodnjo sredo, dne 16. novembra ob 11. uri predpoldne se vrši v dvorani okrajnega zastopa v Kozjem redka slovesnost odlikovanja okrajnega načelnika g. M. Tomažiča. Ob imenovanju uri bo najprej odborova seja, nato bo izročil gospod okrajni glavar dr. Hrašovec odlikovancu red sv. Save IV. stopnje. — Šest občin je že poprej odlikovalo svojega načelnika s tem, da so ga imenovala svojim častnim občanom, in to trga Kozje in Pilštanj ter občine Drenskobro, Zdole, Veliki Kamen in Križe.

Premetena goljufija. V trgovini Meinl v Gosposki ulici v Mariboru v petek 4. t. m. sta se pojavila dva žida, Rafael in Levi ter kupila manjšo količino čaja za par dinarjev. Plačala sta s tisočdinarskim bankovcem. Prodajalec jima je izplačal razliko, zvečer pa je s strahom opazil, da mu manjka v blagajni tisočdinarski bankovec. Takoj se je spravil na iskanje židov ter ju našel v kavarni Evropa. Dal ju je aretirati in na policiji sta priznala, da sta med tem, ko je prodajalec menjal tisočak, istega previdno zopet spravila ter sprejela nato čisto mirno razliko, s katero sta izginila.

Nesreča z motornim kolesom. V četrtek sta se vozila iz St. Ilja v Maribor z motornim kolesom uradnik S. iz Maribora in gdca S. iz St. Ilja. Ker je bila že tema, voznik ni opazil, da je železniška zatvornica zaprta ter je z

Fran Wernig:

Jesen 1920—1927.

(Koroški spomini.)

Tiho in sanjavo ždi na najvzhodnejšem obronku Rožne doline gorska vas. Ob južni strani se dviga nad njo mogočna in temna, visoka gora »Črni vrh«. Izza nje pa ostro in nebotično štrli v svetlo-sinje jasno nebo, vrhova Malega in Velikega Obirja.

Otožna, sanjava tišina prve jeseni lega povsod na proro. Vendar se nam ljubko prijazno solnce smehlja to jesen delj in vztrajneje kot druga leta. In temno-rdeče žarijo bukovki gozdovi onstran Drave; živahno, veselo, zdaj tiho, zdaj glasneje šumijo in žuborijo gorski potoki in grapah in belih plazovih Črnege vrha; v solnčnem Rožu pa se sredi zelenih trat in travnikov, po vsej dolgi in prostorni dolini, tja do sive Jepe beli vas za vasjo in cerkev za cerkvico.

Lahen veter pihlja in šepče otožno v vejevju lastnatnega drevja — tu in tam zastoka glasno in cvileče samotna vrba. Rahlo in jedva slišno odpada listje, pada in umrje tiho in spokojno. Prva tiha, sanjava, lepa jesen v Rožni dolini.

Ravno taka jesen je bila pred sedmimi leti. Jesen, nepopisno lepa v prešerni solčni sanjivosti in živahnosti, jesen, vendar — polna groze in nepopisne boli za slovenski Koročan, nad katerim se je zgrnil 10. oktobra 1920 za vedno besni val tujeve zmagovalnosti in maščevalnosti.

Sedem let je že minulo od te bode, ki se je vdolbila v naša srca z nepopisno in neizbrisno bolelostjo. Z bolelostjo, ki rojakom tostran Karavank v nepoznavanju tih in intimnih lepot in prirodnih krasot Koroške, dežele jezer in pesmi in pravljeno zaslanjane pokrajine — v nepoznavanju globoke ljubezni »Korošca« do domače grude ne bo nikdar razumljiva.

Opri ob grčavo palico, bledega in izmučenega obraza odhaja stari Borovnik ob strani svojega, iz tujine se vrnelega sina na polje. Odhaja po slovo od svoje ljubljene, z njegovim znojem in trudom in z vso njegovo ljubeznijo prepone grude. Še enkrat hoče videti v jenskem solncu se smehljajoče polje mladega, zelenega žita; videti hoče še tihe loge in sočne

Naša društva.

Polovična vožnja za Prosvetno zvezo za občni zbor — Zveze štajerskih mladeničev — je objubljena, pa dekret še ni došel. Številka dovoljenja bo objavljena v »Slovenec« v soboto. Pogoji za polovično vožnjo bodo običajni.

Katero društvo je živ član naše organizacije? Ono, ki rado in vestno vrši navodila, ki pošilja osrednji organizaciji tudi nasvete, ki se gotovo udeležijo običnega zbora.

Kako je z mladeniškiimi zvezami? Iz nekaj krajev smo že prejeli obvestila o tem, da zbirajo zopet mladeniče v naših društvi in da bodo napravili društven odsek »Mladeniško zvezo«. Kako pa je v drugih krajih? Fantje, ali ni v vas nobene mladosti? Ali ni v vas nobene živahnosti, veselja do napredka? Je, je, samo da domače društvo še ni sklenilo, vae zbrati! Društva, fantje čakajo, dajte no, povabite jih v svoj delokrog!

Remšnik. Bralno društvo se je letos poživilo. Članov je že precej, ki tudi berejo, novih knjig smo si že tudi naročili, posebno sedaj, ko je hranilnica v Laškem poslala dar 250 Din. Pristrčna hvala hranilnici, kakor tudi I. del. konzumnemu društvu v Ljubljani, ki je tudi darovalo 100 Din. Obmejni prebivalci rabijo še vsestranske izobrazbe, najbolj pa srčne kulture, in k temu mnogo pripomore dobra knjiga.

Proslava 15letnice Slomškove dvorane pri Sv. Križu se je vršila preteklo nedeljo na prav pomenljiv način. Zjutraj so imeli moške v cerkvi svojo pobožnost in so v izrednem številu pristopili k mizi Gospodovi. Nato pa so se zbrali v Slomškovi dvorani, da so se razgovorili o gospodarskem in političnem položaju ter sklenili, čimbolj uporabljati to dvorano za splošen napredek kmetijskega gospodarstva. Ob desetih je bila slovesna služba božja s primerno pridigo vlč. g. monsignora prof. Vrežeta. Sv. maša se je darovala za vse žive in rajne društvene člane. Pri jutranji in pozni službi božji je lepo prepeval društveni pevski zbor. Popoldne ob pol štirih pa smo se zbrali v Slomškovi dvorani. Po petju in godbi je bil slavnostni govor, ki ga je imel poslanec g. Hrastelj. Povdarjal je, kako bogat kraj je ta Slomškova dvorana, koliko zakladov duševne posebnosti gg. dekan Weixl, župnik Osterž, kaplan Ašič, svoj kulturo so tekem 15 let dvignili neutrudljivi delavci, prav čas učitelj Hercog, pa razni mladeniči in dekleta ter pose-

bno tudi odborniki tamošnje posojilnice, ki so dvorano s svojo uvidevnostjo tudi omogočili. Člani društva so nato izvajali Finžgarjevo »Verigo« na splošno zadovoljnost. Bog blagoslovi tudi v bodoče kulturno delo in vse delavce v tej Slomškovi dvorani!

Sv. Ana v Slov. gorah. V nedeljo, dne 13. novembra priredi Orlovski odsek pri Sv. Ani v Slov. gor., popoldne ob 3. uri v Društvenem domu šaljivo petdejansko igr »Repositev« in licitacijo »Martinove gosie«. Vsi prijatelji katoliške prosvete ter orlovske misli, iskreno vabljeni. Ker je igra polna šaljivih prizorov, ter ravno primerna za Martinovo nedeljo, se bode vsak lahko pošteno nasmejal. Zato na veselo svidenje v nedeljo, dne 13. novembra v Društvenem domu.

Ali niš nimate škarij? Komaj 107 novih naročnikov smo dobili teh 14 dni. Izrežite si vsi naročilne liste za »Naš Dom«!

Braslovce. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo ima v Društvenem domu na Martinovo nedeljo, dne 13. t. m. sledečo prireditev: Ob 3. uri gledališka predstava »Sin«, drama v štirih dejanjih. Igrajo diletantje od Sv. Jurija ob Taboru. Po igri prosta zabava s srečolovom in spominskim govorom ob obletnici rapalske pogodbe. Med odmoru igra orkester. Vabijo se vsi prijatelji našega društva.

St. Janž na Vinski gori. Prireditev, ki jo je priredilo tukajšnje izobraževalno društvo dne 6. t. m., ob 2. uri popoldne v župnijskem gospodarskem poslopju, je nad vse pričakovanje vestransko krasno uspela. Naši igralci so ljudsko igr s petjem »Mala pevka«, prav pristrčno pogodili. Zato pa mnogobrojni poslušalci niso štedili s pohvalo. Predvsem so izmed glavnih vlog ugajali puščavnik Benko in mala pevka Zalika. Tudi drugi so rešili svoje vloge častno. Na splošno željo se igra ponovi prihodnjo nedeljo, ob istem času in v istem prostoru. Prijatelji naše mladine, pridite tudi od daleč; ne bo vam žal. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novega društvenega odra, prosimo tem častnejše udeležbe. Na veselo svidenje!

Sv. Jurij ob južni žel. Kat. slovensko prosvetno društvo priredi v korist sedemtedenskega gospodarskega tečaja, ki se sedaj vrši v prostorih Katoliškega doma, igr: »Namišljeni bolniki« in spevoigro »Boj na trgu«. Igra se vrši v soboto, dne 12. t. m., ob osmih zvečer in v nedeljo, dne 13. t. m. ob pol štirih popoldne. Vabite se k prav obilni udeležbi!